

Program för god jämlik jämställd hälsa för Region Gotland

Fastställt av regionfullmäktige
Framtagen av regionstyrelseförvaltningen
Datum 2020-03-30
Gäller 2020-2023
Ärendenr RS 2019/575
Version [1.0]

Innehåll

Program för god jämlik jämställd hälsa för Region Gotland	1
Bakgrund	2
Social Hållbarhet	2
Mål för folkhälsa	2
Agenda 2030.....	3
Nationell folkhälsopolitik.....	3
Folkhälsans bestämningsfaktorer	4
Region Gotlands regionala utvecklingsprogram Vision 2025	4
Nulägesbild folkhälsan på Gotland.....	4
Program för God jämlik jämställd hälsa.....	4
Fokusområde 1	5
Barn och unga - En god start i livet	5
Fokusområde 2	7
Livsvillkor och hälsa för personer med ökad risk för ohälsa	7
Fokusområde 3	9
Hälsosamt åldrande	9
Fokusområde 4	10
Inflytande och delaktighet.....	10
Genomförande och uppföljning.....	11
Bakgrundsfakta – lästips för fördjupning inom området Social hållbarhet och Folkhälsa	12

Bakgrund

Bakgrundsfakta till texter i programmet och evidens som ligger till grund för val av strategier återfinns i aktuella dokument inom området social hållbarhet och i synnerhet folkhälsa. Sist i programmet finns lästips för den som vill fördjupa sig i inom kunskapsområdet.

Social Hållbarhet

Hållbar utveckling definierades av Bruntlandkommissionen 1987 som en utveckling som tillgodoser dagens behov utan att kompromissa med kommande generationers möjligheter att tillgodose sina behov. Hållbar utveckling beskrivs i tre områden som överlappar varandra: ekonomisk- ekologisk och social hållbarhet.

Region Gotland definierar social hållbarhet som att bygga ett tryggt och öppet samhälle för invånare och besökare. Ett jämlikt och jämställt samhälle där människor lever ett gott liv med god hälsa. En jämlikt och jämställt fördelad folkhälsa är en förutsättning för social hållbarhet som i sin tur påverkar ekologisk och ekonomisk hållbarhet.

Hur vi mår och upplever vår hälsa påverkas av en mängd olika faktorer i levnadsvillkor, livsmiljö och levnadsvanor - hälsans bestämningsfaktorer. Det är faktorer som kan påverkas och som antingen kan leda till hälsa eller ohälsa. Det vill säga faktorer som påverkar människors förutsättningar och förmågor till ett liv med god hälsa, inom alla hållbarhetsområdena.

Det finns ett samband mellan social position och hälsa och livslängd, den så kallade sociala gradienten. Ju högre social position desto bättre hälsa.

Det finns skillnader i hälsa och hälsofrämjande levnadsvanor som beror på systematiska skillnader mellan samhällsgrupper med olika social position på Gotland. Systematiska skillnader i hälsa gör att vi inte uppfyller de mänskliga rättigheterna. Ojämlik och ojämställd hälsa medför också lidande, ekonomiska konsekvenser och har negativ påverkan på hållbar utveckling och tillväxt.

Ojämlighet i hälsa ger ökade samhällskostnader. Mycket av det allmännas resurser används idag för att kompensera och reparera i efterhand vilket ger ökade kostnader inom till exempel hälso- och sjukvården. Kostnader på grund av ohälsa kan bromsas genom prioritering av insatser för ökad folkhälsa. Det kan till exempel handla om att stärka människors förutsättningar för hälsa, exempelvis genom fullföljd skolgång. Vidare är det viktigt med insatser som främjar hälsosamma levnadsvanor.

Mål för folkhälsa

Region Gotland ska ta hänsyn till följande globala och nationella mål i sitt arbete för en jämlik och jämställd hälsa;

Agenda 2030

I september 2015 antog FN en agenda för långsiktigt hållbar ekonomisk, social och miljömässig utveckling kopplat till fattigdomsbekämpning. Agenda 2030 för hållbar utveckling består av 17 globala mål inom olika områden och är universella, integrerade och odelbara, det vill säga samtliga mål påverkar människors hälsa på det ena eller det andra sättet. Arbetet för en jämlik och jämställd hälsa omfattas främst av mål 3 att *säkerställa hälsosamma liv och främja välbefinnande för alla i alla åldrar*. Förutom mål 3 kopplar flera andra mål i agendan direkt till hälsa eller att minska den ojämlika hälsan som t ex, mål 1 *ingen fattigdom*, mål 2 *ingen hunger*, mål 4 *god utbildning för alla*, mål 5 *jämställdhet*, mål 6 *rent vatten och sanitet*, mål 8 *anständiga arbetsvillkor*, mål 10 *minskad ojämlikhet* samt mål 11 *hållbara städer och samhällen*.

Nationell folkhälsopolitik

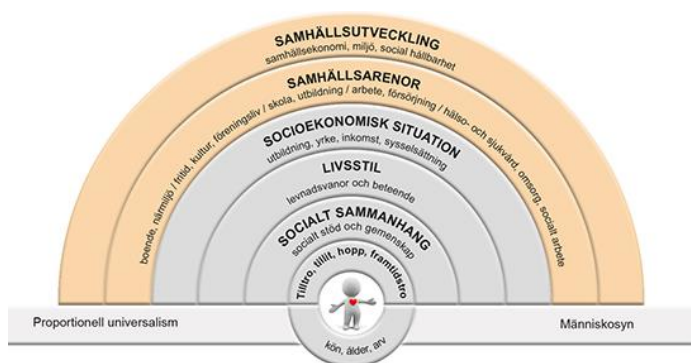
Målet för folkhälsoarbetet i Sverige är att skapa samhällsliga förutsättningar för en god jämlik hälsa i befolkningen och sluta de påverkbara hälsoklyftorna inom en generation.

Att skapa tidiga, förebyggande och hälsofrämjande insatser i ordinarie verksamhet är det mest effektiva folkhälsoarbetet. Folkhälsopolitiken har sektorsövergripande mål- och uppföljningsstruktur med åtta målområden som alla ska leda till en god och jämlik hälsa.

1. Det tidiga livets villkor
2. Kunskaper, kompetenser och utbildning
3. Arbete, arbetsförhållanden och arbetsmiljö
4. Inkomster och försörjningsmöjligheter
5. Boende och närmiljö
6. Levnadsvanor
7. Kontroll, inflytande och delaktighet
8. En jämlik och hälsofrämjande hälso- och sjukvård

Folkhälsans bestämningsfaktorer

Vad som påverkar hälsa, hur vi har det och vilka val vi gör som antingen främjar eller motverkar en god hälsa beror på under vilka samhällsstrukturer (livsvillkor) vi lever. Östergötland (van Vliet och Kristenson, 2014) har tagit fram en modell som visar de olika faktorerna som påverkar hälsan, bidrar till social hållbarhet och leder till positiv samhällsutveckling. De två yttersta ringarna anger de samhälleliga förutsättningar som är avgörande för de individuella (grå) bestämningsfaktorerna för hälsa. Under samhällsarenor återfinns välfärdstjänster som ligger inom ramen för Region Gotlands verksamhet. Det vill säga att service och kvalitet inom Region Gotlands verksamheter har betydelse för människors hälsa och samhällets utveckling. Allt arbete som görs bygger på proportionell universalism som innebär att samhällsinsatser behöver fördelas i förhållande till behoven och utifrån alla människors lika värde.

Region Gotlands regionala utvecklingsprogram Vision 2025

Programmet för god jämlik jämställd hälsa utgår från det övergripande målet i Gotlands regionala utvecklingsplan, Vision 2025, *Gotlänningarna har bra hälsa och mår bäst i landet*. En ny regional utvecklingsstrategi, RUS, håller på att arbetas fram och kommer att ersätta Vision 2025. Ny RUS beräknas vara klar till årsskiftet 2020-2021.

Nulägesbild folkhälsan på Gotland

Bilden av folkhälsan på Gotland ligger till grund för de fokusområden som har prioriterats i programmet. Nulägesbild av folkhälsan på Gotland finns i rapporten *Analys Gotland utifrån öppna jämförelser 2019*. Rapporten och annat statistiskt underlag finns på www.gotland.se/folkhalsostatistik.

Program för God jämlik jämställd hälsa

Programmet för god jämlik jämställd hälsa pekar ut prioriterade fokusområden inom Region Gotland, för att medverka till att nå det nuvarande övergripande målet om att gotlänningarna har bra hälsa och mår bäst i landet (*Vision 2025*). Det finns ett antal styrdokument utifrån Vision 2025 som styr mot målet om god hälsa. Exempelvis Strategi för att förebygga och motverka mäns våld mot kvinnor, Gotlands integrationsstrategi, program för förebyggande av självmord och Mat- och måltidspolicy. Se Docpoint, regionövergripande dokument eller <https://gotland.se/styrdokument>. Strategierna i de fyra fokusområdena syftar till att minska påverkbara skillnader i hälsa. Fokusområden och strategier är valda utifrån de utmaningar som finns för folkhälsan på Gotland med inriktning att prioritera ett förebyggande och hälsofrämjande arbete där det bedöms få störst effekt.

Programmet styr Region Gotlands nämnder, bolag och stiftelser.

Fokusområde 1

Barn och unga - En god start i livet

Strategier

- Stärka hälsofrämjande levnadsvanor
- Stärka familjen som resurs
- Samverkan vid tidiga insatser för vård och stöd
- Stödja barn att fullfölja gymnasiet eller gymnasiesärskola
- ANDTS-förebyggande arbete (Alkohol, Narkotika, Dopning, Tobak, Spel)
- Förebygga och motverka att barn utsätts för eller bevittnar våld

Strategierna ovan har kopplingar till mål i Strategi för att förebygga och motverka mäns våld mot kvinnor, Region Gotland 2019-2022.

Bakgrund till valda strategier

Bra livsvillkor tidigt i livet genom till exempel utbildning, goda sociala relationer och god livsmiljö, ger grund för hälsofrämjande levnadsvanor och god hälsa. Det finns skillnader mellan flickor och pojkar i både livsstil och hur de uppfattar sin hälsa. Det är därför viktigt att insatser görs utifrån olika behov och förutsättningar bland flickor, pojkar eller personer med annan könsidentitet.

Det finns goda kunskaper om metoder och processer som skapar skyddsfaktorer som främjar hälsa. Till exempel är familjen¹ en viktig del som resurs och stöd i utsatta situationer. Familjens erfarenhet och kompetens ska tillvaratas och stödjas. Jämställdhetsperspektivet ska prägla och motivera insatser som görs. Genom ett hälsofrämjande arbete för det ofödda och det växande barnet som till exempel MVC/BVC, fritidshemsverksamheten, förskola/skola och familjestöd så skapas förutsättningar för ett bra liv tidigt. Vidare möjliggör en stärkt elevhälsa ett mer förebyggande arbete.

När individuella behov av insatser för att förebygga ohälsa upptäcks är det av stor vikt att åtgärder görs tidigt, utan fördröjning och i samarbete mellan olika verksamheter.

Det hälsofrämjande arbetet med att möjliggöra fysisk rörelse i skolan, ökad kunskap och information om sexuell hälsa, nyttan med fysisk aktivitet, goda matvanor och tillgång till kultur- och fritidsaktiviteter är en framgångsfaktor för minskade skillnader i hälsa. Gotland har goda förutsättningar att genom samhällsplanering skapa lättillgängliga och stimulerande utemiljöer särskilt för barn. Attraktiva grönområden och skolgårdar som stimulerar till lek och rörelse ökar barnens förmåga att till exempel tillgodogöra sig utbildning. Det handlar också om att skapa säkra skolvägar, så att barn och unga kan ta sig till skolan till fots eller med cykel.

---

¹ En familj kan se ut på många sätt. Här avses den eller de som har ansvar för ett barns uppfostran och utveckling.

Det finns starka samband mellan utbildningslängd och hälsa. Personer med längre utbildning har mer hälsofrämjande levnadsvanor som bidrar till god hälsa än personer med kort utbildning. God kvalitet i förskolan och grundskolan ger förutsättningar för att barn och unga fullföljer gymnasiet eller gymnasiesärskola. Möjlighet till kompetensutveckling ska finnas genom hela livet, på lika villkor. Det behövs insatser från hela samhället och inte enbart från verksamheter som ger utbildning.

Ett förebyggande arbete med att minska riskabla levnadsvanor som riskbruk av alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel prioriteras. Bland annat genom att antalet barn och unga som börjar använda narkotika, och tobak eller debuterar tidigt med alkohol ska minska. Skillnader i bland annat tobaksvanor mellan olika grupper ökar. Därför krävs kunskap och insatser om tobakens skadeverkningar särskilt till utsatta grupper. Detta är viktigt för att vi ska kunna nå visionen om ett rökfritt Sverige 2025. Arbetet kräver samverkan på alla nivåer.

Den ökande psykiska ohälsan i samhället påverkar barn och ungas uppväxtvillkor. Särskilda insatser behöver riktas till grupper och individer som befinner sig i en utsatt situation. En grupp som behöver uppmärksammas är barn och unga som tar ett stort ansvar som omsorgsvårdare i hemmet.

Ett viktigt område för barn och ungas trygghet och utveckling, som också har nära koppling till psykisk hälsa, är att få växa upp utan att bli utsatt för eller bevittna våld. Barn som bevittnat eller upplevt våld har sämre förutsättningar att själva utöva ett tryggt föräldraskap senare i livet. Orosanmälningarna ökar och präglas i hög utsträckning av våld i nära relation och bevittnat våld.

Fokusområde 2

Livsvillkor och hälsa för personer med ökad risk för ohälsa

Strategier

- Samhällsplanering som skapar delaktighet för alla och som underlättar hälsosamma val
- Skapa möjligheter för likvärdig tillgång till välfärdstjänster, utbildning, arbete och sysselsättning
- Stärka hälsofrämjande levnadsvanor
- Främja god hälsa i arbetslivet för medarbetare inom Region Gotland

Strategierna ovan har tydliga kopplingar och delvis överlappning till de strategier och exempel på möjliga åtgärder som finns i Gotlands integrationsstrategi.

Bakgrund till valda strategier

Att främja hälsa och delaktighet samt förebygga ohälsa och exkludering minskar mänskligt lidande och minskar behov och kostnader i samhällets välfärdstjänster. Hälsan skiljer sig åt mellan olika sociala grupper. Jämfört med befolkningen som helhet är risken för ohälsa större bland personer med låg social position, som bland annat påverkas av utbildningslängd och inkomst. För att minska klyftorna i hälsa, måste insatser riktas till hela befolkningen men vara mer omfattande och/eller intensiva för grupper med störst risk för ohälsa som exempelvis personer med kort utbildning, låg inkomst, funktionsnedsättning, HBTQ-personer och andra minoritetsgrupper, personer med psykisk ohälsa och nyanlända. Ökad risk finns också bland personer som utsätts för eller bevittnar mäns våld mot kvinnor, vilket innefattar våld i nära relation, bland annat hedersrelaterat våld och förtryck. Även personer som vårdar närstående har ökad risk för ohälsa.

När det gäller funktionsnedsättning har offentliga verksamheter ett särskilt ansvar att erbjuda tillgänglighet för alla. Servicetjänster ska bli möjliga för alla att tillgå och användas av så många som möjligt, så kallad universell utformning.

Blandande boendeformer och en hållbar bostadsmiljö är viktigt för att kunna välja sitt boende utifrån till exempel inkomst, ålderdom eller funktionsnedsättning. Den demografiska utvecklingen, med allt fler äldre, ställer också krav på trygga och tillgängliga bostäder med närhet till offentlig service.

Fortsatt arbete behövs för ökad jämställdhet i samhället, bland annat genom att förebygga och motverka mäns våld mot kvinnor och våld i nära relation.

Region Gotland har möjlighet att göra insatser för jämlik hälsa, på olika nivåer:

1. Påverka människors förutsättningar för god hälsa.

Verksamheterna i Region Gotland ger förutsättningar för människor att få god hälsa genom att påverka deras livsvillkor. Det görs bland annat genom att erbjuda välfärdstjänster och service till kvinnor och män, flickor och pojkar och personer med annan könsidentitet på ett sätt så att alla får tillgång och god kvalitet oavsett ålder, socioekonomi, etnicitet, funktionsnedsättning etc. En viktig del är att erbjuda kultur- och fritidsmöjligheter genom

hela livet. Utbildning av god kvalitet är av stor vikt från förskola till vuxenutbildning och SFI (Svenska för invandrare).

En annan grundförutsättning för hälsa är boende och närmiljö som ger likvärdiga möjligheter till hälsofrämjande val och sociala mötesplatser. Det handlar bland annat om hur vi bor, hur vi rör oss i den bebyggda miljön, närhet till grönområden, lek och friluftsliv. Samhällsplanering utgör en viktig roll för att kunna erbjuda en god livsmiljö där alla, oavsett kön och ålder upplever trygghet och inte utsätts för hälso- eller säkerhetsrisker.

2. Direkta insatser för att främja hälsofrämjande levnadsvanor och socialt deltagande och förebygga ohälsa för utsatta personer och grupper som har störst risk för ohälsa.

De påverkbara skillnaderna i hälsa ska vara borta inom en generation, de är det övergripande målet för Sveriges folkhälsopolitik. Det finns skillnader i både hälsa, levnadsvanor och livsvillkor, både mellan män och kvinnor och mellan olika socioekonomiska grupper. Speciellt utsatta grupper vad gäller låg ekonomisk standard är till exempel utlandsfödda, ensamstående föräldrar, äldre ensamstående, personer med funktionsnedsättning, långtids-sjukskrivna och personer som står långt från arbetsmarknaden.

Insatser är till exempel en stärkt primärvård, levnadsvanesamtal, stödja hälsofrämjande levnadsvanor², kultur- och fritidsaktiviteter samt gruppverksamhet för att motverka ensamhet. För att ytterligare stödja visionen om ett rökfritt Sverige 2025 och målet att fasa ut rökningen till dess bör det professionella och samhälleliga stödet till dem som är beroende bibehållas och utvecklas, särskilt med avseende på utsatta grupper.

Utformningen av fritidsmiljöer såsom tillgängliga promenadstråk, utegym och parkbänkar är sådant som ökar förutsättningar till hälsofrämjande levnadsvanor. Insatser för att förbättra folkhälsan behöver också ta hänsyn till att personer har olika förutsättningar. Samhällsinsatser behöver därför fördelas i förhållande till behoven, så kallad proportionell universalism.

3. Främja hälsa bland medarbetare inom Region Gotland

Såväl i samhället som inom arbetsplatsen Region Gotland finns det personer med ökad risk för ohälsa. En hälsofrämjande arbetsplats har förmåga att fokusera på god hälsa, att förebygga ohälsa samt att stödja tidig återgång i arbete efter sjukdom, på såväl individ-, grupp- som organisationsnivå. Arbetsplatsen kan genom att arbeta med generella hälsofrämjande aktiviteter möjliggöra bra levnadsvanor för alla oavsett medarbetarens olika förutsättningar. Dessutom kan aktiviteter även riktas till medarbetare som har störst risk för ohälsa.

Möjlighet till delaktighet och inflytande över arbetet motverkar ohälsa. Ett öppet och tillåtande arbetsklimate gör också att chefer och kollegor kan reagera och stödja medarbetare som uppvisar tecken på ohälsa.

Region Gotland ska vara en attraktiv arbetsgivare som värdesätter och tillvaratar individers olikheter. Ett utvecklingsområde är bland annat att verka för att ge sysselsättning till fler personer som står längre ifrån arbetsmarknaden. Avgörande för att det ska ske är ett prioriterat personal- och arbetsmiljöarbete.

---

² Levnadsvanor; alkohol, narkotika, dopning, tobak, spel, matvanor, fysisk aktivitet samt sexuell hälsa.

Fokusområde 3

Hälsosamt åldrande

Strategier

- Främja möjligheter att bibehålla hälsan
- Möjliggöra inkludering och socialt deltagande
- Fallförebyggande arbete

Bakgrund till valda strategier

Det är aldrig för sent att satsa på god hälsa eftersom hälsofrämjande insatser ökar livsglädje och livskvaliteten. Äldre blir allt friskare och fler väljer att arbeta längre. Arbete är för de flesta bra för hälsan. Det är viktigt att Regionen Gotland, som den största arbetsgivaren på Gotland, skapar förutsättningar för friska arbetsplatser och ett hållbart arbetsliv i alla åldrar. Det kan till exempel vara lagom arbetsbelastning och balans mellan arbete och fritid.

Det naturliga åldrandet innebär att den fysiska funktionen förändras men den kan också leda till minskad social aktivitet och risk för psykisk ohälsa. Riskbruk av alkohol bland äldre, särskilt bland kvinnor, ökar. De alkoholrelaterade skadorna blir fler, eftersom känsligheten för alkohol ökar med åldern.

Fallolyckor är ett annat riskområde relaterat till åldrandet. Det medför ett stort lidande för den enskilde och är en stor kostnad för samhället.

Äldre personer som ger anhöriga stöd och omsorg behöver tillgång till kunskap, avlastning och gemenskap för att själva bibehålla en god hälsa. Samhällsplanering för miljöer som främjar social hållbarhet och planering av exempelvis olika typer av äldreboenden blir betydelsefullt.

Hälsan är även hos den äldre generationen ojämlik och ojämställd fördelad. Det är viktigt att hälsofrämjande insatser når dem med störst ohälsa. Det finns risk för att äldre personer utesluts från att delta i många hälsofrämjande och förebyggande insatser. De äldre diskrimineras på så vis på grund av ålder.

Ökad kunskap om digitalt utanförskap och stödjande insatser för att minska utsatthet och ensamhet måste utvecklas.

Fokusområde 4

Inflytande och delaktighet

Strategier

- Förstärka social sammanhållning och inkludering
- Stärka och utveckla dialoger med barn och unga
- Utveckla tillgängligheten i Region Gotlands verksamheter
- Stärka kompetensen för att minska digitalt utanförskap

Strategierna ovan har tydliga kopplingar och delvis överlappning till de strategier och exempel på möjliga åtgärder som finns i Gotlands integrationsstrategi.

Bakgrund till valda strategier

De mänskliga rättigheterna vilar på grundprinciperna jämlikhet och ickediskriminering. Det strategiska arbetet behöver fokusera på att stärka det sociala kapitalet som är en skyddsfaktor mot ohälsa och exkludering. Det handlar om att öka tillit till myndigheter och till varandra, verka för ett tryggt och säkert samhälle, minska ensamhet, öka socialt deltagande samt säkra att alla människor är inkluderade i samhället; oavsett ålder, kön, könsidentitet, etnicitet, religion, funktionsnedsättning, sexuell läggning och var på ön människor är bosatta.

Medborgardialoger för fysisk planering, samrådsforum för personer med funktionsnedsättning och olika insatser för att involvera barns perspektiv i olika processer redan på kartläggnings- och planeringsnivå är några exempel på samverkande och utvecklande former för olika grupper.

För att ge förutsättningar för alla invånare att vara delaktiga och att motverka faktorer som inverkar negativt på möjligheten att påverka sina egna liv behövs ytterligare kunskaper och utveckling av metoder, arbetssätt, mötesplatser och sociala forum.

Digitalt utanförskap drabbar allt fler, särskilt personer över 65 år men också andra grupper som till exempel personer med funktionsnedsättning. Det i sin tur riskerar att stänga människor ute från att vara delaktiga i samhället.

Region Gotland har en viktig roll i att stödja digital delaktighet för att stärka förutsättningarna till ett hälsosamt och socialt liv genom att ordna aktiviteter, exempelvis kunskap om datoranvändning på offentliga mötesplatser såsom på bibliotek.

Genomförande och uppföljning

Varje nämnd och styrelse har ansvar för att bidra till att uppfylla det övergripande målet att gotlänningarna har bra hälsa och mår bäst i landet genom att genomföra, föreslå och initiera åtgärder inom den egna verksamheten och i samarbete med andra. Nämnder och styrelser omsätter programmets strategier till styrning i verksamheterna genom deras årliga verksamhetsplan och vid behov aktivitets/handlingsplaner. Vid val och prioritering av aktiviteter i verksamheterna används om möjligt hälsoekonomiska bedömningar.

Verksamheterna följer upp och redovisar aktiviteter i samband med delårsrapporter och bokslut.

Regionstyrelseförvaltningen stödjer genomförandet av programmet genom att hålla samman det övergripande arbetet och bidra med kunskapsstöd. Dessutom ansvarar förvaltningen för att sammanställa det förbyggande och hälsofrämjande arbetet som görs inom regionens verksamheter, för tydlig uppföljning och samordning. Vid uppföljning kommer särskild hänsyn tas till hur Region Gotland sammantaget genomför insatser för att nå måluppfyllelsen. Detta för att uppmärksamma hur de olika delarna i programmet efterföljs och vid behov påverka och stödja nämnderna till ytterligare insatser.

För att underlätta implementering och styrning av det gemensamma folkhälsoarbetet planeras att inrätta ett nätverk för social hållbarhet inom Region Gotland. Det leds av regionstyrelseförvaltningen. Inom ramen för nätverket finns möjlighet till gemensamma prioriteringar. Nya insatser kan föreslås och initieras. Vidare görs planering av hur kunskapspåfyllnad och stöd kan ges till förvaltningarna, bolag och stiftelse.

Regionstyrelsen ansvarar för årlig återrapport till Regionfullmäktige.

Bakgrundsfakta – lästips för fördjupning inom området Social hållbarhet och Folkhälsa

Agenda 2030. *Globala hållbarhetsmålen.* Hämtas från <https://www.globalamalen.se/>

Folkhälsomyndigheten. *Hemsida om folkhälsopolitiken:* www.folkhalsomyndigheten.se/om-folkhalsomyndigheten/folkhalsopolitikens-mal/

Folkhälsomyndigheten. *Hemsida om Livsvillkor och levnadsvanor:* www.folkhalsomyndigheten.se/livsvillkor-levnadsvanor/

Folkhälsomyndigheten. *Hemsida om hälsoekonomi:* www.folkhalsomyndigheten.se/folkhalsorapportering-statistik/halsoekonomi-ny

Folkhälsomyndigheten. *Hemsida om psykisk hälsa och suicidprevention:* www.folkhalsomyndigheten.se/livsvillkor-levnadsvanor/psykisk-halsa-och-suicidprevention/

Folkhälsomyndigheten. *Barn i familjer med missbruk, psykisk ohälsa eller våld.* Rapport 2016. Hämtas från <https://www.folkhalsomyndigheten.se/publicerat-material/publikationsarkiv/b/barn-i-familjer-med-missbruk-psykisk-ohalsa-eller-vald/>

Folkhälsomyndigheten. *Hemsida om hälsosamt åldrande:* www.folkhalsomyndigheten.se/livsvillkor-levnadsvanor/halsa-i-olika-grupper/halsosamt-aldrande

Kommissionen för jämlik hälsa. *Delbetänkanden.* Hämtas från <http://kommissionjamilik-halsa.se/>

1. SOU 2017:47 Nästa steg på vägen mot en mer jämlik hälsa – Förslag för ett långsiktigt arbete för en god och jämlik hälsa
2. SOU 2017:4 För en god och jämlik hälsa – En utveckling av det folkhälsopolitiska ramverket
3. SOU 2016:55 Det handlar om jämlik hälsa – Utgångspunkter för Kommissionens vidare arbete

Marmott M. *Statussyndromet – Hur vår sociala position påverkar hälsan och livslängden.* Natur och Kultur: 2006.

Myndigheten för Delaktighet. *Hemsida:* www.mfd.se

Mötesplats social hållbarhet *Webbplats som Folkhälsomyndigheten och Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) ansvarar för:* www.folkhalsomyndigheten.se/motesplats-social-hallbarhet

Nationellt Kompetenscentrum anhöriga: www.anhoriga.se

Nätverket Hälsöfrämjande hälso- och sjukvård. *Hemsida:* www.hfsnatverket.se

World Health Organization (WHO) Commission on Social Determinations of Health. *Closing the gap in a generation Health equity through action on the social determinants of health.* 2008. Hämtas från http://www.who.int/social_determinants/thecommission/finalreport/en/